

avansând cu instrumentele financiare FESI

Fondul Social European

Instrumente financiare

Instrumentele financiare cofinanțate din Fondul Social European sunt o modalitate sustenabilă și eficientă de a investi în creșterea și dezvoltarea oamenilor și a competențelor acestora cu scopul de a promova ocuparea forței de muncă și obiectivele de incluziune socială pe teritoriul UE. Acestea pot sprijini o largă varietate de obiective de dezvoltare în beneficiul unei game extinse de destinatari, cu potențial de reutilizare a fondurilorca pentru alte investiții.

Fondul Social European (FSE), unul dintre Fondurile Europene Structurale și de Investiții, este menit să îmbunătățească ocuparea forței de muncă și oportunitățile de viață echitabile pentru toți. Acesta este instrumentul principal al Uniunii Europene pentru a ajuta oamenii să obțină un loc de muncă (sau unul mai bun), pentru integrarea persoanelor defavorizate în societate și asigurarea unei vieți echitabile pentru toți. Acest lucru se face prin investiții în oameni și în competențele lor – angajați și șomeri, tineri și bătrâni.

FSE are un buget total de 86 de miliarde € pentru perioada 2014-2020. Acest sprijin vizează ca în fiecare an aproximativ 15 milioane de oameni să intre pe piața muncii sau să își îmbunătățească abilitățile pentru a găsi de lucru în viitor sau pentru o mai bună integrare socială a anumitor persoane dezavantajate.

Suportul din partea FSE poate fi furnizat prin intermediul unor granturi și, din ce în ce mai mult, prin intermediul instrumentelor financiare.

În perioada 2007-2013, 49 de instrumente financiare, în principal limitate la sprijinirea IMM-urilor, au fost implementate în peste șapte state membre pentru a finanța intervențiile FSE. Această modestă utilizare a instrumentelor financiare a indicat faptul că actorii și destinatarii FSE sunt lipsiți de experiență în utilizarea acestor instrumente și sunt mai puțin obișnuiți cu mecanismele pieței. De asemenea, acest lucru presupune un potențial ridicat în abordarea eficientă a problemelor sociale prin fonduri reutilizabile.

Instrumentele financiare

- sunt fonduri rambursabile;
- sunt reutilizabile, adică fondurile rambursate pot fi utilizate din nou în aceeași zonă;
- sunt potrivite pentru proiecte viabile financiar, adică cele de la care sunt așteptate venituri sau economii suficiente pentru a rambursa sprijinul primit;
- sunt concepute pentru a atrage coinvestiții din alte surse, inclusiv investiții private, pentru a crește valoarea fondurilor disponibile în special în sectoarele / domeniile în care există probleme cu accesul la finanțare;
- pot lua forma de împrumuturi, garanții sau investiții de capital;
- pot sprijini creșterea ofertei, contribuind la dezvoltarea pieței;
- pot fi folosite într-un mod complementar cu granturile; și
- pot fi gestionate de bănci naționale sau regionale, organizații internaționale precum: Banca Europeană de Investiții sau Fondul European de Investiții, de către intermediari financiari, precum și (doar pentru împrumuturi și garanții) de către autoritățile de management.

În perioada 2014-2020, ținând cont de avantajele instrumentelor financiare, utilizarea lor se extinde la **toate obiectivele tematice** și este de așteptat să se extindă în continuare datorită opțiunilor lor de implementare mai bune și mai flexibile.

Instrumentele financiare pot fi cofinanțate din FSE **pentru a sprijini prioritățile de investiții incluse în cadrul programelor operaționale FSE** de către statele membre și regiuni, cu condiția ca acestea să se adreseze unei **deficiențe identificate a pieței**, adică domenii de activitate în care băncile nu sunt dispuse să împrumute și/sau în cazul în care sectorul privat nu este dispus să investească. De exemplu: în cazul în care nu există suficiente fonduri pentru ca persoanele fizice să se implice în proiecte cu scop necomercial, în cazul în care piața nu furnizează suficient capital pentru IMM-uri/start-up-uri sau în cazul în care grupurile de persoane strămutate / comunitățile au nevoie de fonduri pentru reintegrarea cu succes în educație sau pe piața forței de muncă.

Instrumentele financiare pot în acest fel să contribuie la realizarea următoarelor obiective tematice ale FSE:

- Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității acesteia;
- Investiții în educație, competențe și învățarea pe tot parcursul vieții;
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- Consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrației publice.

O gamă variată de instrumente financiare sprijinite de FSE pot fi implementate:

- **Împrumuturi** care ar putea fi disponibile atunci când nu sunt oferite comercial (de exemplu: de la bănci) sau ar putea fi oferite în condiții mai avantajoase decât cele comerciale (de exemplu, cu rate mai mici ale dobânzii, pe perioade mai lungi de rambursare, sau cu mai puține garanții necesare). De exemplu: creditele pot fi oferite persoanelor fizice pentru înființarea propriilor întreprinderi sau pentru continuarea pregătirii lor profesionale, pentru întreprinderi sociale sau pentru instituții ce lucrează cu comunități marginalizate – exemplu, cetățenii strămutați din terțe țări – în scopul unei integrări mai bune în structura socială europeană.
- **Microcredite**, împrumuturi mai mici oferite persoanelor excluse de la accesul la servicii financiare, adesea oferite pe termen scurt, cu sau fără garanții sau cu garanții reduse. Exemplele pot include furnizarea de credite pentru întreprinderi sociale, pentru tineri întreprinzători sau pentru șomerii pentru formare profesională specializată, contribuind astfel la îmbunătățirea perspectivelor de angajare.
- **Garanții**, în cazul în care unui creditor îi este asigurată rambursarea capitalului, dacă un debitor eșuează în restituirea împrumutului. De pildă: tinerii întreprinzători sau întreprinderile sociale care vizează bătrânii / șomerii pe termen lung, lipsiți de suport financiar ar putea fi sprijiniți prin garanții cofinanțate prin FSE, creând astfel locuri de muncă suplimentare în economie.
- **Capital**, în cazul în care capitalul este investit în schimbul controlului total sau parțial al firmei; investitorul capitalului își poate asuma un anumit control al gestionării întreprinderii și poate beneficia de o parte din profitul firmei. Capitalul poate fi investit în diferite etape ale ciclului de viață al unei afaceri, dar instrumentele de capital susținute din fonduri publice sunt cel mai mult folosite în stadiu incipient, prin finanțări de tip „seed” și „start-up” (incluzând capitalul de risc). Instrumentele de capital sunt cel mai probabil relevante pentru firmele cu

risc ridicat și potențial mare de creștere cât și pentru organizațiile locale mai mici. De exemplu: acelea care creează locuri de muncă noi, sustenabile sau cele care pilotează inovarea financiară pentru a recompensa organizațiile sociale care furnizează rezultate sociale de valoare, sau cele focalizate pe tehnologii inovative pentru soluționarea problemelor sociale existente.

De asemenea, instrumentele financiare pot fi oferite în combinație cu granturi și alte forme de asistență. Este de multe ori necesară îmbunătățirea disponibilității de investiții, (investment readiness), ca o condiție necesară pentru atragerea de fonduri. Consultanța și alte tipuri de suport pot fi finanțate prin FSE.

De asemenea, este posibilă contribuția cu resurse FSE la instrumentele financiare gestionate la nivelul UE, precum cele care promovează microfinanțarea și antreprenorialul social în cadrul programului pentru ocupare și inovare socială (OsIS).

Instrumentele financiare cofinanțate prin FSE contribuie pe termen lung la dezvoltarea și diversificarea oportunităților de investiții prin sprijinirea activităților în zonele în care nivelurile de investiții au fost de multe ori sub nivelul optim și stimularea dezvoltării de proiecte comerciale viabile, deschizând astfel noi oportunități de piață. De asemenea, acestea pot crea oportunități pentru investitori și intermediari financiari. Accesul la finanțare a fost în mod tipic costisitor și dificil pentru firmele din sectorul social și în multe state membre, sectorul fiind considerat de bănci și de alte instituții financiare ca având risc ridicat în ceea ce privește creditarea și accesul la credite. Cu toate acestea, unele proiecte pot deveni investiții mai atractive datorită instrumentelor financiare susținute de sectorul public și partajării riscurilor aferente.

Pentru mai multe informații

Pentru un ghid pentru autoritățile de management privind instrumentele financiare ale programelor FESI:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Pentru informații cu privire la metodologia de evaluare ex-ante pentru instrumentele financiare:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Pentru legislația europeană privind Fondurile Europene Structurale și de Investiții:

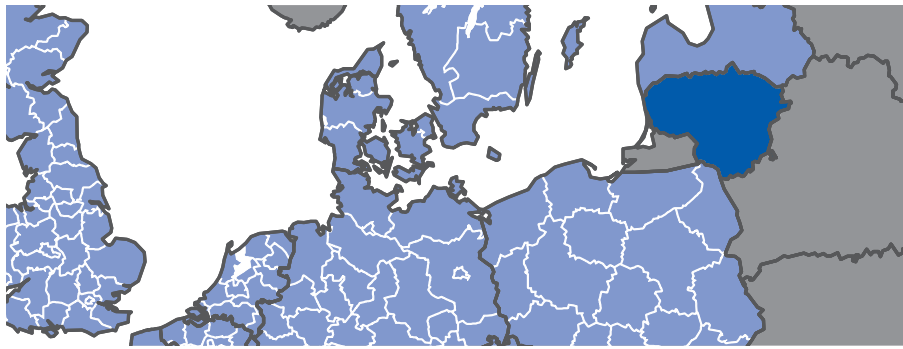
http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/legislation/regulations/

Pentru site-ul „fi-compass”, platforma de servicii de consultanță privind instrumentele financiare din cadrul FESI:

<http://www.fi-compass.eu/>

Pentru mai multe informații cu privire la Regulamentul privind Fondul Social European, inclusiv Actele de implementare și delegare:

<http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=33>

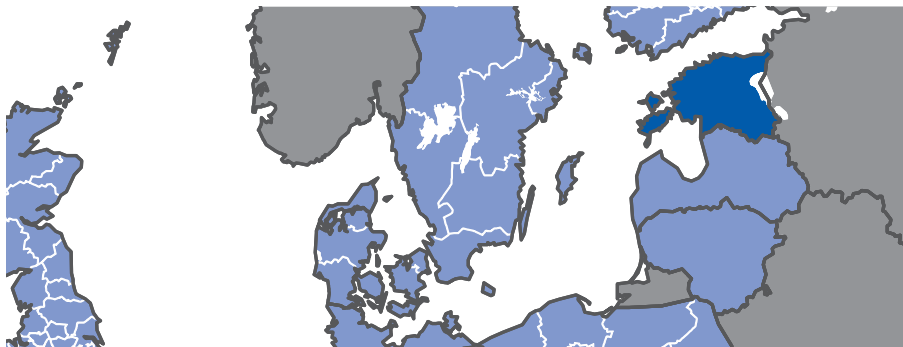
Fondul pentru Promovarea Antreprenoriatului

14,5 milioane de euro din FSE
Împrumuturi + training-uri
IMM
Lituania

... sprijinirea întreprinzătorilor pentru dezvoltarea unei afaceri sustenabile ...

În Lituania, Fondul pentru Promovarea Antreprenoriatului (FPA) oferă împrumuturi în combinație cu instruiți gratuite pentru afacerile de tip start-up, întreprinzători individuali și companii. Au prioritate grupurile dezavantajate, de exemplu șomerii, persoane cu dizabilități și cei sub 29 sau peste 50 de ani.

Începând cu anul 2009, FPA a promovat auto-ocuparea forței de muncă și spiritul antreprenorial pentru a păstra oamenii activi în afaceri și pe piața muncii, concretizat prin crearea a aproape 2.000 de locuri de muncă. Astfel este ilustrat modul în care o combinație dintre formarea gratuită și împrumuturi poate să se adreseze unor deficiențe ale pieței pentru sprijinirea start-up-urilor.

Garanții pentru start-up și microcredite

6,01 milioane de euro din FSE
Garanții
IMM-uri și start-up-uri
Estonia

... reducerea deficitului de finanțare pentru start-up-urile cu garanții insuficiente ...

Instrumentul de garantare a start-up-urilor și microcreditelor se adresează firmelor în primii trei ani de funcționare. Fondul garantează start-up-uri și dezvoltarea capitalului. În plus, firmele beneficiază de consultanță gratuită pentru pregătirea planurilor de afaceri, document necesar aplicației pentru un împrumut start-up. Instruirile sunt asigurate de centrele de dezvoltare regională ale Enterprise Estonia.

Acest instrument financiar a funcționat din 2008 și până în decembrie 2013 oferind un număr de 304 garanții.

Fondul de microcredite FSE Campania

120 de milioane euro din care
65,5 de milioane euro din FSE
Microcredite
IMM-uri, persoane fizice,
microîntreprinderi
Italia

... sprijinirea persoanelor și a microîntreprinderilor fără acces la finanțare ...

Fondul de microcredite FSE Campania din Italia sprijină afacerile de tip start-up și spin-off cu împrumuturi de până la 25.000 de euro cu dobândă zero. Acesta stimulează investițiile, ocuparea forței de muncă și dezvoltarea economică în regiune prin ajutorul acordat persoanelor care nu ar avea altfel acces la credite. Începând cu 2012, Sviluppo Campania, agenția regională de dezvoltarea economică, a înființat oficii în întreaga regiune. Aceasta oferă informații complete, consiliere și sprijin gratuit întreprinderilor în faza de start-up. Până în prezent au fost sprijiniți 1.845 de destinatari finali din care 1.400 sunt IMM-uri și microîntreprinderi și 445 de persoane fizice, creându-se 1.145 locuri de muncă în regiune.

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg